

Spis treści

Przedmowa.....	9
1. Charakterystyka zawodu.....	11
1.1. Rola opiekuna medycznego w zespole opiekuńczo- -terapeutycznym.....	11
1.2. Cechy dobrego opiekuna.....	13
1.3. Prawidłowy ubiór.....	14
1.4. Doskonalenie swoich umiejętności.....	14
2. Podstawy teoretyczne.....	17
2.1. Elementy psychologii.....	17
2.1.1. Indywidualny cykl życia człowieka.....	17
2.1.2. Opiekun w sytuacji trudnej.....	22
2.1.3. Wypalenie zawodowe w pracy opiekuna.....	24
2.1.4. Stres i metody relaksacji.....	26
2.2. Elementy polityki społecznej.....	28
2.2.1. Organizacja polityki społecznej w Polsce.....	28
2.2.2. Cele i zadania.....	30
2.2.3. Instrumenty polityki społecznej.....	31
2.2.4. Formy pomocy społecznej.....	32
2.3. Elementy prawa.....	37
2.3.1. Świadoma zgoda podopiecznego.....	37
2.3.2. Ubezważnowolnienie, ustanowienie opiekuna prawnego.....	38
2.3.3. Wniosek o przymusowe leczenie.....	43
2.3.4. Wybrane aspekty ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.....	44
3. Zmiany organizmu człowieka związane z procesem starzenia się.....	49
3.1. Zmiany somatyczne.....	50
3.2. Zmiany psychiczne.....	53
3.3. Zespoły geriatryczne.....	55
3.4. Problemy związane z leczeniem.....	55
4. Metodyka pracy z podopiecznym.....	57
4.1. Nawiązanie więzi z podopiecznym.....	57
4.1.1. Metody skutecznej komunikacji z podopiecznym.....	57
4.1.2. Metody komunikacji z chorym cierpiącym na zaburzenia mowy, wzroku, słuchu, niepełnosprawnym intelektualnie.....	59
4.1.3. Zasady skutecznej komunikacji z rodziną.....	65

4.2. Ocena stanu ogólnego podopiecznego.....	66
4.2.1. Pomiar podstawowych parametrów życiowych.....	68
4.2.2. Ocena stanu psychicznego.....	76
4.2.3. Ocena samodzielności pacjenta.....	81
4.2.4. Dokumentowanie wyników.....	85
4.3. Planowanie opieki.....	86
4.3.1. Etapy procesu pielęgnowania.....	86
4.3.2. Modele opieki.....	88
4.3.3. Ustalenie ramowego programu opieki.....	92
4.3.4. Przykładowy plan opieki.....	94
4.4. Hospitalizacja podopiecznego. Rola opiekuna medycznego.....	98
4.4.1. Wpływ hospitalizacji na stan ogólny podopiecznego.....	99
4.4.2. Karta praw pacjenta.....	100
4.4.3. Przyjęcie roli pacjenta.....	108
5. Zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych.....	109
5.1. Piramida potrzeb życiowych.....	109
5.2. Potrzeba odżywiania.....	111
5.2.1. Podział składników odżywczych.....	111
5.2.2. Zapotrzebowanie energetyczne organizmu.....	118
5.2.3. Ocena stopnia odżywienia.....	119
5.2.4. Piramida żywienia.....	122
5.2.5. Dietoterapia.....	124
5.2.6. Żywnienie przez sondę.....	132
5.2.7. Płynoterapia.....	132
5.3. Potrzeba wydalania.....	136
5.3.1. Wydalanie moczu.....	136
5.3.2. Wydalanie stolca.....	141
5.3.3. Stomia.....	144
5.3.4. Środki chłone mocz.....	147
5.3.5. Cewnik moczowy.....	150
5.3.6. Asysta przy oddawaniu moczu, stolca.....	153
5.4. Potrzeba termoregulacji.....	156
5.4.1. Optymalna temperatura otoczenia.....	161
5.5. Potrzeba oddychania.....	163
5.5.1. Tlenoterapia bierna.....	167
5.5.2. Tracheostomia i jej pielęgnacja.....	170
5.6. Potrzeba zachowania czystości.....	174
5.6.1. Zabiegi higieniczne i pielęgnacyjne.....	174

5.7. Potrzeba ruchu i aktywności fizycznej	192
5.7.1. Upadki i złamania	194
5.7.2. Zaniki mięśniowe.....	198
5.7.3. Odleżyny.....	200
5.7.4. Zapalenie płuc.....	205
5.7.5. Zakrzepica żył głębokich kończyn dolnych.....	208
5.8. Potrzeby psychiczne i społeczne podopiecznego	210
5.8.1. Aktywność i jej cele.....	212
5.8.2. Organizacja czasu wolnego	214
5.8.3. Terapia zajęciowa	215
5.8.4. Hobby i jego wpływ na życie	217
5.8.5. Odwiedziny.....	218
6. Domowa opieka nad osobą przewlekle chorą i niesamodzielną	221
6.1. Proces pielęgnowania podopiecznego w chorobie nowotworowej.....	223
6.2. Proces pielęgnowania podopiecznego ze schorzeniami układu krążenia	225
6.3. Proces pielęgnowania podopiecznego ze schorzeniami układu nerwowego	231
6.3.1. Udar mózgu	231
6.3.2. Choroba Parkinsona.....	239
6.3.3. Zespół otępienny.....	242
6.3.4. Syndrom zachodzącego słońca	252
6.4. Proces pielęgnowania podopiecznego ze schorzeniami układu ruchu.....	253
6.4.1. Choroba zwyrodnieniowa stawów	253
6.4.2. Reumatoidalne zapalenie stawów (RZS).....	258
6.4.3. Amputacja kończyny	263
6.5. Proces pielęgnowania podopiecznego ze schorzeniami układu oddechowego.....	271
6.5.1. Astma oskrzelowa.....	271
6.5.2. Przewlekła Obturacyjna Choroba Płuc (POChP).....	276
6.6. Proces pielęgnowania podopiecznego z cukrzycą.....	279
6.7. Zasady przenoszenia pacjenta	287
6.8. Poruszanie się pacjenta przy użyciu sprzętu wspomagającego	301
6.9. Zaopatrzenie w środki pomocnicze – zasady refundacji	305

7. Domowa opieka nad umierającym.....	309
7.1. Rola opiekuna medycznego u kresu życia podopiecznego.....	309
7.2. Postępowanie w stanie zagrożenia życia – Basic Life Support.....	314
8. Zapobieganie zakażeniom	319
8.1. Podstawowe pojęcia	320
8.2. Techniki mycia rąk	321
8.3. Środki ochrony indywidualnej.....	328
8.4. Postępowanie po ekspozycji na materiał zakaźny	332
8.5. Utylizacja odpadów	333
8.6. Preparaty do dezynfekcji	336
Piśmiennictwo	341